

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Gdańsku

LGD-4114-001-01/2012
I/11/014

Gdańsk, dnia 13 kwietnia 2012 r.

Pan
dr hab. Tomasz Linkowski prof. nadzw.
Dyrektor
Morskiego Instytutu Rybackiego
w Gdyni

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust.1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2012 r., Nr 82), zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli w Gdańsku przeprowadziła w Morskim Instytucie Rybackim w Gdyni (dalej: „MIR” lub „Instytut”) kontrolę w zakresie realizacji przez Instytut wybranych programów i projektów finansowanych lub współfinansowanych ze środków krajowych oraz Unii Europejskiej związanych z rybołówstwem na Morzu Bałtyckim w latach 2007-2011., tj.:

- a) czterech projektów zleconych przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (dalej: „ARiMR”) ze środków Sektorowego Programu Operacyjnego – „Rybołówstwo i przetwórstwo ryb 2004-2006”:
- „Selektywny włók dorszowy z końcówką gardzieli wykonaną z tkaniny o oczkach obróconych o 90 stopni”,
 - „Wdrożenie systemu identyfikowalności surowców i produktów rybnych”,
 - „Worek T90 = Ekologiczne połowy dorsza”,
 - „Monitoring bezpieczeństwa bałtyckich surowców rybnych w celu określenia ich przydatności do obrotu w oparciu o dopuszczalne limity zanieczyszczeń dioksynami i związkami dioksynopodobnymi”,
- b) trzech projektów finansowanych przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego (dalej: „Ministerstwo”):
- „Ocena wartości odżywczej i bezpieczeństwa zdrowotnego wybranych gatunków ryb z importu w porównaniu z ważnymi gospodarczo w Polsce rybami bałtyckimi i hodowanymi”,

- „Wpływ warunków pokarmowych i hydrologicznych na tempo wzrostu larw szprota w Bałtyku Południowym”,
- „Model oddziaływań zasobów storni, środowiska i rybołówstwa – propozycja racjonalnej eksploatacji”,

c) realizację Wieloletniego Programu Zbierania Danych Rybackich na lata 2007-2013¹ (dalej: „WPZDR”).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 16 marca 2012 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działalność Instytutu w skontrolowanym zakresie.

Powyższa ocena wynika z niżej opisanych ustaleń.

1. Szczegółowemu badaniu poddano cztery z dziesięciu projektów zrealizowanych przez MIR na zlecenie ARiMR ze środków Sektorowego Programu Operacyjnego – „Rybołówstwo i przetwórstwo ryb 2004-2006”. Łączna wartość dofinansowania udzielonego na zbadane projekty wyniosła 2.127,9 tys. zł i stanowiła 36,8% wartości wszystkich projektów zrealizowanych w ramach tego Programu.

NIK ustaliła, że:

- a) Instytut zrealizował zakres rzeczowy ww. projektów, w tym m.in.:
 - wdrożył system identyfikowalności surowców i produktów rybnych,
 - przeprowadził kampanię informacyjno-promocyjną, mającą na celu dostarczenie środowiskom związanym z połowami dorszowymi informacji dotyczących korzyści płynących ze stosowania nowatorskiej konstrukcji wysoce-selektywnego worka T90 o oczkach obróconych o 90 stopni,
 - oszacował stopień zanieczyszczenia wybranych gatunków ryb bałtyckich dioksynami i związkami dioksynopodobnymi,
- b) projekty zrealizowane zostały terminowo,
- c) kwoty dofinansowania ww. projektów nie przekroczyły wartości określonych w umowach zawartych z ARiMR, przy czym wnioski o płatność składane były przez MIR w terminach przyjętych w tych umowach,
- d) realizacja projektów była przedmiotem kontroli ARiMR, która w żadnym przypadku nie stwierdziła nieprawidłowości.

¹ Uchwała nr 212/2007 Rady Ministrów z dnia 19 października 2007 r. ustanawiająca Wieloletni Program Zbierania Danych Rybackich na lata 2007-2013 i Uchwała nr 84/2010 Rady Ministrów z dnia 1 czerwca 2010 r. zmieniająca uchwałę nr 212/2007 w sprawie ustanowienia Wieloletniego Programu Zbierania Danych Rybackich na lata 2007-2013.

2. Szczegółowemu badaniu poddano trzy spośród 13 projektów realizowanych przez MIR i finansowanych przez Ministerstwo. Łączna wartość przyznanego finansowania na te projekty wyniosła 463,7 tys. zł i stanowiła 20,3% wartości wszystkich projektów Instytutu finansowanych przez Ministerstwo. NIK ustaliła, że:
- a) w przypadku zakończonego projektu „Ocena wartości odżywczej i bezpieczeństwa zdrowotnego wybranych gatunków ryb z importu w porównaniu z ważnymi gospodarczo w Polsce rybami bałtyckimi i hodowlanymi”:
- Instytut zrealizował zakres rzeczowy projektu (uzyskano chemiczną charakterystykę wybranych gatunków ryb z importu, pozwalającą na statystyczną ocenę ich wartości odżywczych i stopnia zanieczyszczeń w stosunku do popularnych ryb bałtyckich oraz z hodowli krajowych),
 - projekt zrealizowany został terminowo,
 - raporty roczne oraz końcowy składane były do Ministerstwa w terminach przewidzianych w umowie,
 - środki finansowe (22,3 tys. zł) przesunięte zostały z pozycji „inne koszty bezpośrednie” na „wynagrodzenia z pochodnymi” zgodnie z postanowieniami § 20 pkt 2 rozporządzenia *Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 22 stycznia 2008 r. w sprawie kryteriów i trybu przyznawania oraz rozliczania środków finansowych na naukę przeznaczonych na finansowanie projektów badawczych*², tj. za zgodą dyrektora MIR i w wysokości nie przekraczającej 15% kosztów ogółem projektu,
 - niewykorzystane środki finansowe na realizację projektu (35,56 zł) przekazane zostały do Ministerstwa w terminie określonym w umowie,
- b) w przypadku dwóch niezakończonych projektów³:
- prace przebiegały zgodnie z harmonogramami, z wyjątkiem niewykonania w 2010 r. odczytu wieku z przygotowanych do tego otolitów (projekt „Wpływ warunków pokarmowych i hydrologicznych na tempo wzrostu larw szprota w Bałtyku Południowym”). Odczyty te zostały wykonane dopiero w kolejnym roku, co wynikało z późnego zakończenia (grudzień 2010 r.) ekstrakcji otolitów – dopiero od tego momentu było możliwe wykonanie tego zadania,
 - raporty roczne składane były do Ministerstwa w terminach przewidzianych w umowach,
- c) w przypadku wszystkich trzech ww. projektów:
- wprowadzony został, zgodnie z wymogami określonymi w umowach, unikalny numer analitycznego konta księgowego pozwalający wyodrębnić koszty danego projektu,

² Dz. U. z 2008 r. Nr 21, poz. 126- rozporządzenie uchylone z dniem 1.10.2010 r.

³ „Wpływ warunków pokarmowych i hydrologicznych na tempo wzrostu larw szprota w Bałtyku Południowym”, „Model oddziaływań zasobów storni, środowiska i rybołówstwa – propozycja racjonalnej eksploatacji”.

- Ministerstwo nie skorzystało z przysługującego mu prawa do kontroli realizacji tych projektów badawczych.
3. Minister Gospodarki Morskiej (2007 r.) i Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi (lata 2008-2011), zawarli z MIR (jednostka realizująca WPZDR), umowy na wykonanie w poszczególnych latach zadań wynikających z WPZDR. Kwoty dotacji celowych określone w tych umowach były zgodne z WPZDR (łącznie w okresie od 2007 do 2011 r. kwota przyznanej dotacji wyniosła 20 250,0 tys. zł).

Terminy zawieranych corocznie umów na realizację zadań WPZDR (15.11.2007 r., 18.06.2008 r. 29.04.2009 r., 20.07.2010 r. i 22.03.2011 r.) oraz terminy przekazywania MIR środków finansowych na ich realizację w sytuacji, w której Instytut zobowiązany był do realizacji Programu równolegle do działalności polskiego rybołówstwa i międzynarodowego kalendarza spotkań grup roboczych, skutkowały koniecznością „kredytowania” Programu przez Instytut do czasu podpisania umowy i otrzymania na ten cel środków, przy uwzględnieniu ryzyka poniesienia wydatków nie ujętych w umowach.

Zgodnie z zawartymi umowami Instytut dokonał m.in. zbioru danych biologicznych oraz ekonomicznych, pracował nad budową baz danych rybackich oraz uczestniczył w koordynacji badań wykorzystując w latach 2007-2011 odpowiednio: 87,7%, 96%, 96,3%, 85,8% i 69,2% przekazanych środków. Instytut za ww. okres dokonał na rachunek Ministerstwa zwrotu niewykorzystanej części dotacji w łącznej kwocie 2 947,7 tys. zł (14,6% łącznej kwoty przyznanej dotacji). Niewykorzystanie przez Instytut w kolejnych latach dotacji na realizację Programu w pełnej wysokości spowodowane było, wg wyjaśnień dyrektora Instytutu, m.in. brakiem możliwości precyzyjnego oszacowania kosztów dotyczących realizacji programu zbioru danych rybackich z kilkuletnim wyprzedzeniem.

Zgodnie z treścią *art. 61 ust. 1 ustawy o NIK*, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu prawo zgłoszenia na piśmie, do dyrektora Delegatury NIK w Gdańsku, umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen i uwag zawartych w tym wystąpieniu.